

Türkiye Barolar Birliđi Başkanlığı

Ankara, 10.01.2011

BARO BAŞKANLIđI

.....

DUYURU NO:2012/2

Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 30.12.2011 günlü yazısı ekinde gönderilen "*Bölge Adliye Mahkemesi Adli Yargı Adalet Komisyonlarınca Bilirkişi Listelerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik Taslağı*" hakkındaki Baronuz görüşlerinin 20 Ocak 2012 tarihine kadar Birliğimize bildirilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla

Avukat V.Ahsen COŞAR
Türkiye Barolar Birliđi
Başkanı

Eki:Yönetmelik Taslağı

Adres : Oğuzlar Mah. Barış Manço Cad. Av.Özdemir Özek Sokak No:8 06520 Balgat - ANKARA

Tel : 0 (312) 292 59 00 - Faks : 0 (312) 286 55 65

İnternet Adresi:www.barobirlik.org.tr İletişim: www.barobirlik.org.tr/iletisim

**BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ ADLİ YARGI ADALET KOMİSYONLARINCA
BİLİRKİŞİ LİSTELERİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK
TASLAĞI**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar**

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeliğin amacı, her yıl bölge adliye mahkemesi adli yargı adalet komisyonları tarafından bilirkişi listelerinin oluşturulmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, bölge adliye mahkemesi adli yargı adalet komisyonları tarafından bilirkişi listelerinin düzenlenmesi, listelerin güncellenmesi, uzmanlık alanlarının belirlenmesi, başvurabilecek olanların nitelikleri, başvuru şekli, başvuruların değerlendirilmesi, listeden çıkarılma usul ve esasları ile bilirkişi listelerine kayıtlı olan ve olmayan bilirkişilerce uyulması gereken etik ilkeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 12/01/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 268 inci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

Bilirkişi: Çözümü; uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde oy ve görüşünü sözlü ya da yazılı olarak vermesi için başvuru alan gerçek veya tüzel kişiler ile kuruluşları,

Hukuk dairesi: Bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerini,

Komisyon: Bölge adliye mahkemesi adli yargı adalet komisyonlarını,

Liste: Bölge adliye mahkemesi adli yargı adalet komisyonu tarafından her yıl için oluşturulan bilirkişi listesini,

Yıl: Takvim yılını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Uzmanlık alanlarının belirlenmesi

MADDE 5 – (1) Komisyonlar, her yıl en geç 15 Eylül tarihine kadar, yargı çevresindeki hukuk daireleri ve hukuk mahkemelerinden hangi alanlarda bilirkişiye müracaat edildiğini 30 Eylül tarihine kadar bildirilmesini ister.

(2) Komisyonlar topladığı bilgiler ve başvurulardan yararlanmak suretiyle uzmanlık alanlarını belirler. Bu alanlar belirlenirken ilgili meslek odalarının, Türkiye İstatistik Kurumunun, diğer ilgili kurum ve kuruluşlar ile UYAP Bilirkişi Bilgi Sisteminin verilerinden yararlanılmak suretiyle uzmanlık alanı türlerinde ülke genelinde birliktelik sağlanır.

(3) Yabancı hukuk, örf ve adet hukuku ve yürürlükten kalkmış hukuk alanları dışında hukukî konularda listelerde uzmanlık alanı belirlenemez.

İlân

MADDE 6 – (1) Komisyonlar, bilirkişi sıfatıyla listeye kaydolmak isteyenlerin komisyon başkanlığına müracaat etmeleri konusunda en geç 15 Ekim tarihine kadar ilân yapar ve bu hususu yargı çevresindeki gerekli gördüğü kamu kurum ve kuruluşlarına, kamu kurumu niteliğini haiz meslek kuruluşlarına ve diğer ilgili yerlere yazıyla bildirir.

(2) İlân, duyuru metninin adliye divanhanesine asılması ve mahallî bir gazetede yayımlanması suretiyle yerine getirilir. Bu konuda gerekirse diğer mutad vasıtalar da kullanılabilir.

(3) İlânda, listeye kabul şartları ve başvuru için gerekli belgeler ile listeye kabul edilenlerin yemin için hazır bulunmaları gereken tarih ya da tarihler de gösterilir.

Listeye kabul şartları

MADDE 7 – (1) Listeye kayıt olabilmek için aşağıdaki şartlar aranır:

- a) Başvuru tarihinde fiil ehliyetine sahip olmak,
- b) Bilirkişilik yapacağı alanda en az üç yıllık meslekî deneyime sahip olmak,
- c) Affa uğramış, ertelenmiş olsa dahi Devlete karşı işlenen suçlar ile zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflâs gibi bir suçtan veya kaçakçılık, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, gerçeğe aykırı bilirkişilik yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından biriyle hükümlü bulunmamak,
- ç) Disiplin yönünden meslekten ya da memuriyetten çıkarılmamış olmak veya sanat icrasından geçici olarak yasaklı durumda olmamak,
- d) Daha önce kendi isteği dışında bir bilirkişi listesinden çıkarılmamış olmak,

- e) Komisyonun yargı çevresinde oturmak veya meslekî faaliyetini icra etmek,
- f) Başka bir komisyonun listesinde kayıtlı olmamak,
- g) Meslek mensubu olarak görev yapabilmek için mevzuat tarafından aranılan şartları haiz olmak,
- ğ) Mesleğini icra edebilmek için herhangi bir meslek odasına kayıtlı olmak zorunda olanlar için, kayıtlı olunan meslek kuruluşunun mevzuatına göre bilirkişilik yapabilmek için uzmanlık alanını gösteren sertifika, uzmanlık belgesi, yetki belgesi vb. alınmasının zorunlu olduğu hallerde bu belgeye sahip olmak.

Başvuru usulü

MADDE 8 – (1) Bilirkişi listesine kaydolmak isteyenlerin her yıl 31 Ekim tarihine kadar komisyona bir dilekçeyle başvurmaları gerekir. Bu tarihten sonra komisyona ulaşan dilekçeler değerlendirilmeye alınmaz.

(2) Başvurular komisyona bizzat veya UYAP Bilirkişi Bilgi Sistemi üzerinden yapılabileceği gibi, kayıtlı olunan oda, çalışılan kurum ve kuruluş aracılığıyla da yapılabilir.

(3) Başvuru dilekçesine bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen belgeler eklenir. Başvuru dilekçesinde ayrıca Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ve bilirkişiye ait banka hesap bilgilerinin belirtilmesi gerekir.

Başvuru dilekçesine eklenecek belgeler

MADDE 9 – (1) Başvuru dilekçesine, başvuru sahibinin;

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için nüfus cüzdanı örneği, yabancılar için pasaport ve çalışma iznini gösteren belge,

b) Komisyonun yargı çevresinde oturduğu ya da meslekî faaliyetlerini yürüttüğüne dair belge,

c) Uzmanlık alanına ilişkin diploma, ruhsatname, sertifika ve yetki belgesi gibi belgelerin onaylı örneği,

ç) Bilirkişilik yapacağı alanda en az üç yıllık meslekî deneyime sahip olduğunu gösteren belge,

d) Disiplin yönünden meslekten ya da memuriyetten çıkarılma cezası almadığına ve sanat icrasından geçici olarak yasaklı durumda olmadığına dair kayıtlı olduğu meslek kuruluşu ya da çalıştığı kurum veya kuruluştan alınacak belge,

eklenir.

(2) Komisyonun bir önceki yıla ait listesinde kayıtlı olanlardan sadece (b) ve (d) bentlerinde belirtilen belgeler istenir.

(3) Bilirkişi listesine girmek için müracaat edenlerin ve listede kalmaya devam edecek olanların arşiv kaydını da kapsayacak şekilde adli sicil kayıtları komisyon tarafından adli sicil müdürlüklerinden topluca alınır.

Başvuruların değerlendirilmesi

MADDE 10 – (1) Başvurular, komisyonca elektronik ortamda tutulacak kayda başvuranların adları, T.C. kimlik numaraları, bölüm ve uzmanlık dalları, varsa çalıştıkları kurum ve kuruluşların adları, açık adresleri ve iletişim bilgileri yazılmak suretiyle işlenir.

(2) Başvuru dilekçesine eklenmesi zorunlu belgelerin eksik olması halinde, başvuru sahibine belgeleri tamamlaması için bir haftalık kesin süre verilir.

(3) Başvurular komisyon tarafından 30 Kasım tarihine kadar değerlendirilerek, bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen belgelerin ihtara rağmen tamamlanmamış olması ya da başvuru sahibinin bu Yönetmeliğin 7 nci maddesindeki şartları haiz olmaması hâlinde talebin reddine karar verilir. Redde ilişkin karar ilgisine tebliğ olunur.

(4) Talepleri uygun görülenlerin adları ve uzmanlık alanlarına göre tasnif edilerek oluşturulacak liste en az yedi gün süre ile adliye divanhanesine asılır.

(5) Başvuru sahibi ret kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren, kabul kararına karşı da ilgililer listenin divanhaneye asılmasından itibaren bir hafta içinde komisyona itirazda bulunabilirler.

Yemin ve etik ilkeler

MADDE 11 – (1) Listeye ilk defa kabul edilenler ile listeden kendi isteğiyle çıkarılıp da yeniden kabul edilenlere, ilk derece mahkemesi il adli yargı adalet komisyonunca, daha önce belirlenen ve ilân edilen tarihlerde Hukuk Muhakemeleri Kanununun 271 inci maddesi uyarınca yemin ettirilir.

(2) Listeye kayıtlı olan bilirkişiler ile liste dışından görevlendirilen bilirkişiler görevlerini yaparken aşağıdaki etik ilkelere uygun davranmak zorundadırlar.

- a) Bağımsızlık,
- b) Tarafsızlık,
- c) Dürüst davranma ve doğruyu söyleme,
- ç) Eşitlik ilkesine uygun davranma,
- d) Mesleki davranış ilkelerine ve meslek etiğine uygun davranma,
- e) Ehliyet ve liyakatla hareket etme,
- f) Temel yargılama ilkelerine uygun davranma.

Listelerin kesinleştirilmesi ve kaydı

MADDE 12 – (1) Yemin eden bilirkişiler UYAP'a kaydedilir ve oluşan listenin bir örneği, 31 Aralık tarihine kadar hukuk dairelerine, komisyonun yargı çevresindeki ilk derece mahkemesi adli yargı adalet komisyonlarına ve ilgili meslek kuruluşlarına gönderilir.

(2) Komisyonlarca kesinleştirilen tüm listeler Bakanlık Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığınca UYAP'ta ulaşılabilir halde tutulur.

Görevlendirme sınırları

MADDE 13 – (1) Bir bilirkişide raporunu vermediği 30 dosya bulunması halinde kendisine yeni bir bilirkişilik görevi verilmez. Aynı bilirkişiye bir yıl içerisinde 300'den fazla dosyada bilirkişilik görevi verilmez.

(2) Birinci fıkranın uygulanmasında UYAP verileri esas alınır. Belirtilen dosya sayısının üzerinde görevlendirme yapılamaması için UYAP'da gerekli düzenlemeler yapılır.

Listeden çıkarılma sebepleri

MADDE 14 – (1) Listeye kayıtlı bilirkişinin;

a) Listeye kabul şartlarını sonradan kaybetmesi veya listeye kabul tarihinde gerekli şartları haiz olmadığının sonradan tespit edilmesi,

b) Kanunî bir sebep olmaksızın bilirkişilik yapmaktan kaçınması veya raporunu belirlenen süre içerisinde vermemesi nedeniyle listeden çıkarılması isteminin komisyonca uygun bulunması,

c) Bilirkişilik görevi ile bu görevin gerektirdiği etik ilkelerle bağdaşmayan ve kendisine duyulan güveni sarsıcı tutum ve davranışlarda bulunması,

ç) Listeden çıkarılmayı talep etmesi,

durumunda adı listeden çıkarılır.

Listeden geçici çıkarılma

MADDE 15 - (1) Raporunu belirlenen süre içerisinde vermemesi nedeniyle bilirkişinin listeden geçici veya kalıcı olarak çıkarılmasının mahkemece istenilmesi halinde komisyon tarafından bilirkişinin listeden geçici olarak çıkarılmasına karar verilebilir. Geçici çıkarılma süresi üç aydan az bir yıldan çok olamaz.

Listeden çıkarılma usulü

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmeliğin 14 ve 15 inci maddelerinde sayılan çıkarılma sebeplerinin öğrenilmesi halinde, kendi isteğiyle çıkma dışındaki hallerde bilirkişiye savunmalarını yazılı olarak komisyona bildirmesi için bir haftalık süre verilir. Sürenin bitiminden sonra yapılacak inceleme sonucunda listeden çıkarılma sebeplerinin gerçekleştiğinin anlaşılması hâlinde bilirkişinin adının listeden geçici veya kalıcı olarak çıkarılmasına karar verilir. Karar bilirkişiye tebliğ edilir.

(2) Bilirkişi, bu karara karşı, tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde komisyona itirazda bulunabilir.

(3) Listeden geçici veya kalıcı olarak çıkarılma kararı bu Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen usule göre ilgili yerlere bildirilir.

Listelerin yenilenmesi usulü

MADDE 17– (1) Listeler, her yıl bu Yönetmelik hükümlerine göre yeniden düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

GEÇİCİ MADDE – 1 (1) Hukuk Muhakemeleri Kanununa 31/03/2011 tarih ve 6217 sayılı Kanunla eklenen geçici 3 üncü madde gereğince, bölge adliye mahkemeleri göreve başlayıncaya kadar bölge adliye mahkemelerine bu Yönetmelikle verilen görevler ilk derece mahkemesi il adli yargı adalet komisyonları tarafından yerine getirilir.

GEÇİCİ MADDE -2 (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içerisinde ilk derece mahkemesi il adli yargı adalet komisyonlarınca bu Yönetmelik hükümlerine göre bilirkişi listesi düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE – 3 (1) Bölge adliye mahkemeleri göreve başladığında geçici 1 inci madde uyarınca oluşturulan liste yılsonuna kadar geçerliliğini korur. Bölge adliye mahkemesi adalet komisyonu bu Yönetmeliğe göre ertesi yılın listesini oluşturur.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.